

Aan de gemeenteraad

Datum : 18 juli 2017
Zaaknummer : 166888
Contactpersoon : Clemens Berntsen
Telefoonnummer : 026-3775020

Onderwerp : Consequenties privacy-discussie afvalinzameling

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om de ondergrondse containers per direct open te stellen zodat restafval, zonder gebruikmaking van de afvalpas, kan worden aangeboden.

Op korte termijn maken we hiermee een einde aan de door de Autoriteit Persoonsgegevens geconstateerde overtreding van de privacywetgeving. Door het openstellen van de ondergrondse containers, worden geen persoonsgegevens meer vastgelegd bij het aanbieden van afval door Arnhemse huishoudens.

Inleiding

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) constateerde jongstleden april dat het, binnen de doelen van het Arnhemse afvalbeleid, is toegestaan om voor te schrijven dat een afvalcontainer slechts kan worden geopend met een aan een adres gekoppelde afvalpas. Echter, de opslag van stortgegevens (interne chipcodes van afvalpassen op de cardreaders van de afvalcontainers), is op dit moment niet noodzakelijk en daarom in strijd met de privacywetgeving. Omdat destijds, op grond van een principebesluit van 27 maart 2017 van de gemeenteraad, de verwachting bestond dat per 1 januari 2018 diftar zou worden ingevoerd, zou deze opslag van stortgegevens wel noodzakelijk worden en niet langer meer in strijd zijn met de wetgeving. De AP zag daarom af van handhaving.

In de vergadering van 10 juli jl. heeft de gemeenteraad echter nog geen besluit genomen over het al dan niet invoeren van diftar per 1 januari 2018. Hiermee is invoering van diftar per 1 januari aanstaande onzeker geworden - en daarmee ook, of en wanneer aan de huidige schending van de privacywetgeving door de opslag van stortgegevens op de cardreaders van de afvalcontainers een einde komt. Daar komt bij dat de Arnhemse voorzieningenrechter deze week een negatief oordeel gaf over het vooralsnog niet handhaven door de Autoriteit Persoonsgegevens tegen de huidige schending van de privacyregelgeving.

Nu onduidelijk is geworden of en wanneer diftar wordt ingevoerd, achten wij het niet aanvaardbaar om de overtreding door de opslag van stortgegevens op de ondergrondse containers nog langer te laten voortduren.

Datum: 18 juli 2017
Zaaknummer:
Pagina: 2

We hechten eraan te benadrukken dat ons college helemaal niet wil weten (zonder diftar) wie wanneer afval stort in een container, en daarmee onbedoeld de Wet bescherming persoonsgegevens schenden. We hebben deze stortgegevens ook niet gebruikt.

Nu het probleem zit in de software (opslag stortgegevens op cardreaders in de containers), zijn we al ruim een jaar geleden het gesprek aangegaan met de leverancier van het systeem (VConsyst). In juni 2016 is hen reeds verzocht om de software zodanig aan te passen dat er geen persoonsgegevens meer zouden worden verwerkt (opgeslagen) op deze cardreaders, de zogenoemde 0-optie. VConsyst gaf ons toen aan dat dit niet mogelijk zou zijn (offerte VConsyst 20 juni 2016). Op basis van deze informatie hebben we toen gekozen voor het uitvoeren van een door VConsyst aangeboden second-best oplossing (waarbij stortgegevens nog wel een aantal dagen op de cardreader blijven opgeslagen, maar wel meteen bij overschrijving in een backoffice worden geanonimiseerd). Deze oplossing is door de AP in haar uitspraak in april 2017 verworpen. Wij hebben na deze uitspraak de leverancier in gebreke gesteld en gesommeerd om het systeem in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens te brengen. Pas zeer recent, namelijk op vrijdag 7 juli jl., heeft VConsyst hierop gereageerd en tot onze verbijstering nu een plan gepresenteerd die bestaat uit de al genoemde '0-optie', welke nu ineens wél gerealiseerd kan worden. De door hen genoemde termijn waarop deze aanpassing gereed is, vinden wij echter volstrekt onacceptabel. We willen niet meer wachten op deze uitvoering door VConsyst en van hen afhankelijk zijn.

Om die reden vinden wij nu een andere oplossing noodzakelijk. Het college heeft daarom besloten dat alle ondergrondse afvalcontainers voor huishoudelijk restafval op zo kort mogelijke termijn worden opengezet. Zij kunnen dan dus zonder gebruik van een afvalpas worden geopend. Er worden dan helemaal geen persoonsgegevens meer verwerkt bij het storten van afval, waardoor er vanzelf geen sprake meer is van een overtreding van de privacywetgeving.

Consequenties

Door het openstellen van de containers wordt de overtreding direct opgeheven. Er is derhalve geen grondslag meer voor handhaving door de Autoriteit Persoonsgegevens.

Hoewel dit openen van de containers vanuit afvalbeleidsdoelen en het beperken van de hoeveelheid afval niet gewenst is, acht het college - gelet op de nieuwe stand van zaken - het niet langer laten voortduren van de privacy schending van de Arnhemse burgers van zwaarwegender aard.

Een negatief effect ontstaat, doordat er naar verwachting extra hoeveelheden bedrijfsafval en afval van huishoudens buiten Arnhem zullen worden aangeboden. In 2012 is dit effect ingeschat op 5% van de totale hoeveelheid afval, resulterend in extra verwerkingskosten ter grootte van € 100.000 per jaar. Om dit negatieve effect zo spoedig mogelijk te kunnen ondervangen, gaan we per direct op zoek naar de mogelijkheden van toegangssystemen die niet in strijd zijn met privacy-regelgeving. Hiervoor hebben we al de samenwerking gezocht met specialisten op dit terrein van de Radbouduniversiteit Nijmegen onder leiding van hoogleraar Bart Jacobs.

Datum: 18 juli 2017
Zaaknummer:
Pagina: 3

Financiën

De eenmalige kosten voor het openzetten van de containers en de communicatie hierover worden ingeschat op €10.000,-. De dekking voor deze kosten wordt gezocht in de huidige exploitatiekosten. De financiële effecten op de verwerkingskosten restafval zullen intensief gemonitord worden en zullen, indien nodig, leiden tot aanpassingen in het toekomstig begrotingskader dat aan u wordt voorgelegd. Er kan voor gekozen worden om deze stijging van kosten te dekken uit een stijging van de afvalstoffenheffing. De periode waarin meerkosten zijn te verwachten, hangt af van de toekomstige keuze voor invoering van een diftar-systeem en het vervolgens aanpassen van het systeem op de ondergrondse containers. De keuze voor doorrekening van de meerkosten in het tarief zal daarmee afhankelijk zijn van de hoogte van de meerkosten en de termijn waarop een diftar-systeem wordt ingevoerd.

Communicatie

Deze beleidswijziging voor het aanbieden van afval, vraagt zorgvuldige communicatie. De inwoners van Arnhem dienen op de hoogte te worden gebracht van de komende wijziging en de consequenties voor het aanbieden van afval. Het juist informeren over deze keuze en het behouden van draagvlak voor gescheiden afvalinzameling en eventuele invoering van diftar in de toekomst staan daarbij voorop.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris,

de burgemeester,